

פרוטוקול מס' 56

מישיבת ועדת הכנסת ביום שני, י"א
בסיון תשס"ז (21.5.1956) בשעה 12.30

נוכחיו:

חברי הוועדה:

- ג. אזניה - היו"ר
- א. איכילוב
- א. אלטמן
- ס. כבה
- ש. הלל
- ש. יוניצ'מן
- א. נהן
- ד. ליבשיץ
- ט. בורוק
- נ. ניר-דפאלקס (סגן היו"ר הכנסת)
- י. ניצני
- ד. נצר
- א. רמז
- ש. שורש

מוזמנים:

- י. גורי - היו"ר ועדת הכספים
- י. בדר - חבר ועדת הכספים
- י. בזק - מזכיר ועדת הכספים
- ג. קיטרון - יוע"ט לוועדת הכספים
- ט. רוזטי - מזכיר הכנסת.
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

חסרי:

- א. י. גרינברג (סגן היו"ר הכנסת)
- סאלח חסן ח'ניפט
- ט. זילנר
- ס. יוספטל
- ג. מועדי
- ג. שוקן
- א. תלמי

סדר - ה' י' ה': שאלת נוסח חדש שנתעוררה בוועדת
הכספים בשעת הדיון בחוק יהכ-המגן

תשס"ז - 1956.

שאלות בנושא חוק הפרוצדורה ברועדת הכנסת ביצעו הדיון בחוק יתה-37:

י. בדר:

אני עוררתי שאלה זו מאחר שהממשלה הציעה להטיל
3 היטלים, שלא היו בהצעה המקורית. החוק המקורי
הציע להטיל את ההיטלים על שורה של מצרכים ושרותים, ואלה היו מפורטים
בחוק. ההיטלים שמציעים עכשו הם על כהל מפוגל, על משקאות קלים ועל
יינות מסוימים. כל אלה הם חדשים, ולא ניתנה אפשרות לדון עליהם בקריאה
ראשונה. על-כן, אני טוען שיש כאן נושא חדש, ועלינו לקיים בו קריאה
ראשונה.

כדוגמא אזכיר מקרה אחר של דיון בחוק מס-הכנסה,
כאשר ח"כ ציזלינג הציע לכלול בתיקון נוסף לרווחי מלחמה, גם רווחי הון.
הועדה פסקה אז שזה נושא חדש.

אני רואה בענין זה של ההיטלים הנוספים נושא חדש.
אינני מביא את הדבר לשם הוצאות בלבד. אני רואה כאן נטייה מסוימת לוותר
על הפרוצדורה למען היעילות, אבל לא תמיד יש יעילות בכך. לא יקרה כל
אסון בכך, אם הוועדה תחליט שזה נושא חדש ושלוש ההיטלים האלה יובאו
לדיון בקריאה ראשונה. זכותם של חברי הכנסת להביע דעה עליהם.

י. גורי:

השאלה העומדת בפני ועדת הכנסת איננה אם יקרה אסון
או לא יקרה אסון, אלא אנחנו מבקשים כאן פסק הלכה
משפטי פרוצדוראלי. אינני יודע מדוע ח"כ בדר כל-כך מחמיר לגבי 3 המעייפים
האלה, בשעה שוועדת הכנסת, למעשה, יצקה את כל החוק מחדש. (י. בדר: היה
צורך בכך). אם זה מבחינת היה צורך - אחד יגיד שהיה צורך והשני יגיד
שלא היה.

ח"כ בדר עשה את המלאכה בוועדה בקשר להשטלים על
משקאות קלים, ושהיה בסתימה הוא בא ואומר שזה נושא חדש. פניתי
ליועץ המשפטי וביקשתי לחוות דעה בענין זה. הוא השיב לי שאינו רואה
עצמו מוסמך לפטוק הלכה - כי זה הפקידה של ועדת הכנסת - אבל אילו היה
מוסמך לכך, היה אומר שאין כאן נושא חדש.

עם כל השיקולים ההלכתיים של נושא חדש, הייתי מבקש
שוועדת הכנסת תדון בנושא זה מתוך יחס מיוחד לחוק זה שאנחנו עוסקים בו.

ג. קיטרון:

אינני רואה כל צורך ביחס מיוחד, משום שהדברים הם
ברורים. אני מדבר כאן על דעת היועץ המשפטי ועל
דעת שר המשפטים. החוק, כפי שהוצע קודם על-ידי הממשלה היה מבוטט על
עקרון פשוט מאד - גביה של סכום מסוים משלי מקורות: יהב מגן על הכנסה
ויהב מגן על מצרכים ושרותים. זאת הייתה הצעת הממשלה. וזאת היא הצעת
הוועדה עכשו. ח"כ בדר אומר בצדק שלגבי כל מצרך ושרות יש סעיף מיוחד
בחוק, אבל האם זה קובע? האם הרשימה של המצרכים והשרותים היא קדושה
ואין להוסיף עליה? אני טבור שגם הרשימה המקורית וגם הרשימה החדשה
דנים באותו נושא.

על שאלה של נושא חדש יש להבחין בין חוק חדש ובין
חוק מתקן. אם יש חוק מתקן בסעיף מסוים, אי-אפשר לעבור ולהציע הצעות על
סעיפים אחרים. אם יש חוק חדש, שיש לו נושא רחב, כמו יהב-מגן על מצרכים
ושרותים, מן ההכרח זה יהב-מגן על מצרכים ושרותים. אילו הייתה הוועדה
מציעה להטיל יהב-מגן על מס-עזבון או על בולים לשטרות - היה זה נושא חדש.
אבל כל זמן שנשארים בד' אמות של שרותים ומצרכים אין זה נושא חדש.

אשר לדוגמא שהביא ח"כ בדר - בזמנו הביאו תיקונים
לסעיפים מסוימים בחוק מס-הכנסה, וחברים הציעו תיקונים לסעיפים אחרים,
ואלה חרגו מן הנושא.

ע. איכילוב:

דבריו של היועץ המשפטי לא שכנעו אותי.

אני מציע שנחליט שזה נושא חדש - כפי שהוא - אבל יחד עם ^{כ"ב}נחליט כבר עכשו לומר על "חובת ה-24 וחובת ה-48 שעות", וגם נקבע הסכם בין הטיעות שלא ידברו על החיטלים האלה, וכך נצט ירי חובתנו לגבי הקריאה הראשונה.

א. כהן:

אינני רואה כאן נושא חדש. המדובר הוא על היטלים, ועל כן גם החיטלים החדשים הם בתחום הנושא. חוק התקציב הוא אחד החוקים הרחבים ביותר. ח"כ ברך אומר שלא התווכחו כלל על היטלים אלה, אבל גם על היטלים האחרים כמעט שלא התווכחו. בדרך כלל, אם אין לוועדת הכספים סמכות לשנות משהו בחוק - מה עבודתה בכלל?

אם אנחנו מחליטים שזה לא נושא חדש - הבה

במסגרת הפרוצדורה.

ש. יוניצ'מן:

העובדה שיו"ד ועדת הכספים ביקש יחס מיוחד מוכיחה כי הוא מבין שהדבר איננו ברור. יש כאן נושא חדש, ואם לא בכיר בזה, אנו עלולים להגיע לאבסורדיה. אני מציע לקבל את הצעתו של ח"כ איכילוב.

נ. ביר-רפאלקס:

ראשית, הערה צדדית: אני מתפלא במקצת על ששאלה זו בדונה בוועדת הכנסת ולא בוועדת החוקה. ברור, שכאשר מביאים חוק חדש, הנושא הוא דחב ויש מקום להכניס בו שינויים. לא כן הדבר כאשר מתקנים רק סעיפים מסוימים.

א. רמז:

אני רואה כאן נסיון, ללא הצדקה, להכניס את הדיון לפרוצדורה בלתי-נורמלית, ולהעמיד את הרוב עור הפעם בפני ההכרח לפרש את החוקה נכון, אבל בטענה שאינו מפרש אותו נכון.

מבחינה משפטית, אם נקבל את הטענות שיש כאן נושא חדש, למעשה זה צמצום הסמכויות הטבעיות ביותר של ועדת הכספים לדיון בחוקי התקציב. אילו היחס היחיד החיובי היה דרוש חישוב הפוך, הייתי שוקל אם מבחינה פדלמנטרית מותר לעשות זאת, מפני שאז הייתי משאיר בידי הממשלה אפשרות של צמצום הדיון בחוק.

אני רואה את הטעיה הזו כמקרה ברור של הסמכות הטבעית והברורה ביותר של ועדת הכספים המסגרת בסעיפים הכוללים של החוק. זה פיצול התקנון, לענין, שלהעתי בכלל לא היתה כוונה אליו. אם להתחשב בבקשה - ואני חושש שיש זכות לדרוש זאת - ליחס מיוחד לחוק הזה, אני ודאי משוכנע שהכוונה היא להקל על החוק ולא להכביד עליו. אינני רואה גם כל אפשרות להסכם בין הטיעות, כפי שמציע אותו ח"כ איכילוב. וגם לא ידוע לי על פרוצדורה כזאת. אינני רואה כאן נושא חדש.

ש. בבה:

היו כבר מקרים של הסכמים כאלה בוועדה. יו"ד ועדת הכספים לא ביקש משפט, אלא דחמים, טעום שהיה ברור לו שמבחינה משפטית אין לענין הזה יסוד. אילו הניסוח היה סתמי, בלי פרוט, אפשר היה לטעון שזה במסגרת הנושא. העובדה שהממשלה כבר מלכתחילה פרטה, מוכיחה שהיא לא רצתה ביותר. כוונת ה"נושא החדש" היא, שלא ידון דבר בקריאה שניה, אלא אם עבר תחילה את הקריאה הראשונה.

אני מציע שנעשה את כל הסידורים, כדי שהצעה

ל-3 היטלים הנוספים תעבור קריאה ראשונה.

היו"ר ב. אונג'ל:

אני מצטער שיו"ר ועדת הכספים עזב בינתיים את הישיבה. אילו היה כאן הייתי עומד אחר בוויכוח על הבעיה של יחס מיוחד. העניין של טענת נושא חדש אינו חובה, אלא רצון. ויש דרכים אחרות ליחס מיוחד. הבעיה המשפטית מתחדדת לשאלה אחת בלבד: אם כאשר יש שורה של מצרכים שמטילים עליהם מס, מלכתחילה משתמע שאפשר להוריד ואפסד להוסיף. אנחנו פוטקים בזה פסק הלכה לא רק למקרה זה, אני טוען ששיטה כזאת אינה קטלוג חסום בפני ועדת הכספים ואם היא פוטקטת אין בכך נושא חדש.

ה צ ב ע ה

ברוב של 8 קולות נגד 4 קולות
הוחלט שהין כאן נושא חדש.

ה ד ו ת ל ט

ועדת הכנסת שאין לראות נושא חדש בהצעות להטיל היטלים על 3 מצרכים נוספים (משקאות קלים, כהל ספוגל ויינות מסוימים), תוך כדי הדיון בחוק יהב מגן תשס"ז - 1956.

הישיבה ננעלה בשעה 15.45